

**KONCEPCJA DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W KONSTANTYNOWIE ŁÓDZKIM**

Anna Walczak

„Nowoczesna biblioteka publiczna jest instytucją aktywną, dynamiczną. Wychodzi naprzeciw czytelnikowi, pragnie poznać i zaspokoić jego potrzeby, przyciągnąć go udostępniając różne środki zdobycia wiedzy, wykształcenie, rozrywki” André Maurois

Podstawowym zadaniem biblioteki jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych, które upowszechniają wiedzę i kulturę mieszkańców. W obecnych czasach koniecznym jest zwrócenie się ku budowaniu wizerunku nowoczesnej biblioteki. Takiej, która jest przyjazna, odpowiada potrzebom społeczeństwa, kształtuje różne formy działania i przede wszystkim jest otwarta na nowe technologie. Wykorzystanie nowych technologii przyczyni się do działania na rzecz upowszechniania czytelnictwa w Konstancynie Łódzkiej. To także właściwy kierunek do promowania działań Miejskiej Biblioteki Publicznej w Konstancynie Łódzkiej i poszerzanie zbiorów bibliotecznych, które stanowią majątek mieszkańców gminy. Zadaniem biblioteki publicznej jest funkcjonować w taki sposób, by każdy mieszkaniec gminy miał pewność, że jest to instytucja niezbędna, której finansowanie jest decyzją słuszną. Dostęp do tej instytucji ma mieć każdy, niezależnie od wieku, wykształcenia, pochodzenia, płci i umiejętności. Dlatego punktem wyjścia dla istnienia biblioteki jest założenie, że sensem istnienia biblioteki jest czytelnik.

KONSTANTYNOWSKA INSTYTUCJA KULTURY:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Konstancynie Łódzkiej jest instytucją kultury działającą w obrębie krajowej sieci bibliotecznej.
- Organizatorem Biblioteki jest Gmina Konstancynów Łódzki. Instytucja działa na terenie miasta od 27 maja 1947 r.

Obecnie w jej skład wchodzi:

- 1) Biblioteka Główna, plac T. Kościuszki 10 w Konstancynie Łódzkiej (piętro);
- 2) Filia Nr 1, plac T. Kościuszki 10 w Konstancynie Łódzkiej (parter), która została utworzona w 1983 roku ze zbiorów Miejskiej Biblioteki.

- Uchwałą Rady Miejskiej w Konstancynie Łódzkim z dniem 1 stycznia 2003 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Konstancynie Łódzkim otrzymała status instytucji kultury posiadającą osobowość prawną.
- Biblioteka prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.
- Podstawą gospodarki finansowej Biblioteki jest plan finansowy.
- Biblioteka jest finansowana z dotacji organizatora, a także z dochodów własnych, darowizn, dotacji celowych, ze środków otrzymanych od osób prawnych i fizycznych.

BIBLIOTEKA JAKO „TRZECIE MIEJSCE”

Cyfryzacja społeczeństwa sprawia, że podstawowa rola bibliotek nie jest już wystarczająca. Chciałabym skupić się przede wszystkim na **budowaniu konstancynowskiej biblioteki w myśl idei „trzeciego miejsca”** i podejmowaniu działań polegające na promowaniu modelu nowoczesnego miejsca w konstancynowskiej przestrzeni kulturalnej. Koncepcja przywołana przez Małgorzatę Kisilowską mówiąca o idei biblioteki, jako „trzeciego miejsca” dotyczy przestrzeni w jakiej żyje każdy z nas: dom, praca i „trzenie miejsce” – czyli to w którym odpoczywamy, spotykamy się, wchodzimy w interakcje z innymi. Współcześnie rolę „trzeciego miejsca” odgrywają centra handlowe, gdzie można zrobić zakupy, spędzić czas w kinie, tamtejszym centrum rozrywki, lokalu gastronomicznym lub wygodna kanapa przed telewizorem. I właśnie teorię „trzeciego miejsca” można z powodzeniem zastosować do bibliotek.

Przeciętnemu czytelnikowi nie wystarczy już tradycyjna rola biblioteki polegająca na gromadzeniu i udostępnianiu zbiorów. Użytkownicy oczekują od bibliotek także zaspokojenia potrzeb informacyjnych (w tym także możliwości skorzystania z Internetu i sprzętu komputerowego) poszerzonej oferty kulturalnej (wystawy, odczyty, koncerty), możliwości wypożyczeń zbiorów na innych nośnikach, niż te tradycyjnie udostępniane (audiobooki,

ebooki, filmy, dokumenty dźwiękowe), kursów i zajęć dodatkowych, a nawet możliwości napicia się kawy w czasie odwiedzin.

Dlatego Miejska Biblioteka Publiczna w Konstantynowie musi uzupełnić swoją ofertę zgodnie z oczekiwaniami użytkowników, jeśli chce odgrywać ważną rolę w życiu społecznym i kulturalnym małej ojczyzny. Aby przyciągnąć czytelników, powinna stać się konkurencyjna wobec miejsc, gdzie mieszkańcy spędzają najwięcej wolnego czasu. Kluczowe w tej kwestii jest uwzględnienie oczekiwań użytkowników, tak aby biblioteka mogła odgrywać rolę „trzeciego miejsca”.

Niniejsza koncepcja pokazuje kierunek rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Konstantynowie Łódzkim, poprzez:

- efektywne zarządzanie środkami publicznymi,
- realizację podstawowej misji instytucji wzbogaconej o wszelkie istniejące już i sprawdzone działania kulturalno-oświatowe,
- badanie potrzeb i zainteresowań użytkowników oraz poziomu satysfakcji z oferowanych przez Bibliotekę usług,
- poszukiwanie dodatkowych źródeł finansowania zamierzeń,
- kreowanie nowych kierunków rozwoju działalności w oparciu o współczesne technologie,

DZIAŁANIE NA RZECZ MIESZKAŃCÓW

- prowadzenie polityki gromadzenia zbiorów zgodnej z potrzebami mieszkańców poprzez **konsultacje społeczne w formie akcji w mediach społecznościowych: „Twoja książka w naszej bibliotece”** – sonda wśród mieszkańców, jakie nowe pozycje chcieliby aby były zakupione przez instytucję;
- wprowadzenie **akcji „Biblioteka z Pasją”** W myśl zasady: przyjdź i powiedz, co jest Twoją pasją a my możemy kupić książki na ten temat.

- dostępność gminnej sieci bibliotecznej, tak aby zapewnić ogólnodostępność i odpowiednie godziny otwarcia;
- działanie zgodnie z przekonaniem, że wszyscy ludzie mają naturalną potrzebę rozwoju, choć mogą wymagać zindywidualizowanego wsparcia. **Traktowanie wszystkich użytkowników z szacunkiem tak, aby biblioteka stała się ich ulubionym miejscem spotkań, do którego chętnie wracają.**
- podjęcie starań mających na celu stworzenie oferty dla osób niekorzystających aktualnie z biblioteki.
- **przygotowywanie ciekawej oferty imprez w Bibliotece.** Pierwsze w historii konstantynowskiej biblioteki „**Święto czytelnika**”. Każdy kto odwiedzi konstantynowską bibliotekę 14 lutego zostanie wewnątrz biblioteki przyozdobione stosownie do święta zakochanych, poczęstunek, drobne upominki – wszystko to ma symbolizować działania bibliotekarzy, którzy starają się rozkochać w bibliotece i książkach wszystkich mieszkańców Konstantynowa łódzkiego, tak aby absolutnie każdy czytelnik poczuł się wyjątkowo w tym miejscu.
- Organizacja i **prowadzenie bezpłatnych szkoleń lub kursów dla mieszkańców miasta**

BIBLIOTEKA – MIEJSCE OTWARTE DLA WSZYSTKICH

- Jako instytucja publiczna biblioteka jest dostępna dla wszystkich mieszkańców niezależnie od ich statusu społecznego, zamożności, sprawności ruchowej i intelektualnej, wykształcenia, narodowości itp. i posiada dla nich odpowiednią ofertę. Każdy mieszkaniec ma prawo korzystania z wszystkich zasobów i usług biblioteki.
- Prowadzenie działań marketingowych mających na celu promowanie działalności placówki:
 - **Słowa na wagę - akcja 365 wierszy w 365 dni**, publikowane każdego dnia fragmenty poezji, które mają zaciekawiać, intrygować, zachęcać odbiorców do literackiego poszukiwania książek dostępnych w MBP w Konstantynowie Łódzkim.

- **Kampania informacyjna „6 dni”** , tak aby nikt nie zapomniał o tym, że biblioteka jest otwarta 6 dni w tygodniu.
- Wprowadzenie **nowego systemu bibliotecznych tabliczek informacyjnych**, które w nowoczesny i ciekawy sposób będą dla czytelników drogowskazem w poszukiwaniu książek.
- **organizowanie kiermaszy** i pozyskiwanie w ten sposób środków na zakup nowości.

ZAPEWNIENIE SWOBODNEGO, BEZPŁATNEGO DOSTĘPU DO INFORMACJI I WIEDZY ORAZ TREŚCI KULTURY

- zapewnienie różnorodności form dostępu do informacji i wiedzy oraz treści kultury poprzez zbiory biblioteczne oraz technologie komunikacyjne i informacyjne;
- osobom mającym różnego rodzaju trudności w korzystaniu z jej zasobów (np. z powodu braku kompetencji cyfrowych, kulturowych, niepełnosprawności itp.) zapewnienie odpowiedniego wsparcia przez merytorycznych i profesjonalnych pracowników;
- korzystanie z formuły darmowej prenumeraty cyfrowych serwisów „Wysokich Obcasów”, „Gazety Wyborczej”, „Dużego Formatu”, „Ale Historia”, „Wysokich Obcasów Extra” na okres jednego roku w ramach programu Grupy Agora dla bibliotek.

INFORMACJA I WIEDZA

- dostęp do informacji i wiedzy to tradycyjna funkcja biblioteki – typowa, ale jednocześnie wyjątkowa, ponieważ żadna inna instytucja lokalna nie oferuje wszystkim mieszkańcom bezpłatnego dostępu do informacji i wiedzy, jako swojej głównej usługi.
- informacja i wiedza mają w coraz większym stopniu charakter cyfrowy, a Internet zapewnia łatwy dostęp do niemal nieograniczonych zasobów. Dla bibliotekarzy stwarza to szansę, aby stać się przewodnikami po świecie informacji i wiedzy, pomagającymi w jej porządkowaniu, prezentowaniu i weryfikowaniu wiarygodności źródeł. Biblioteka jest bardzo ważnym miejscem, w którym mieszkańcy znajdują

pomoc w dotarciu do informacji na temat swoich ważnych życiowych potrzeb (praca, zdrowie, doskonalenie zawodowe, dalsza edukacja) oraz dzięki dostępowi do sprzętu, oprogramowania i Internetu prościej i szybciej załatwiać codzienne sprawy (e-bankowość, ksero i skanowanie dokumentów, wydruki formularzy urzędowych, e-zakupy, korzystanie z mediów społecznościowych itp.).

WSPIERANIE SAMOROZWOJU MIESZKAŃCÓW POPRZEZ KULTURĘ I EDUKACJĘ

- podjęcie współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami na rzecz działań wspierających samorozwój mieszkańców, a związane z upowszechnianiem kultury (zwłaszcza czytelniczej), aktywnym uczestnictwem w kulturze i rozrywką. Ułatwianie mieszkańcom realizację idei „uczenia się przez całe życie” oferując dostęp do edukacji
- **Uniwersytet Trzeciego Wieku** – kontynuacja działalności UTW, jako inicjatywy, która daje seniorom możliwość aktywnego spędzania czasu, zdobywania wiedzy, posługiwania się nowoczesną technologią informatyczną, poszerzania znajomości języków obcych, a także angażowania się w lokalne inicjatywy oraz nawiązywania i pielęgnowania kontaktów z innymi ludźmi.
- **„Wirtualny świat pod kontrolą”** – nowa forma zajęć prowadzonych w MBP we współpracy z **Konstantynowskim Centrum Pomocy Rodzinie**. Wykorzystanie potencjału, wiedzy oraz zaplecza nowoczesnych technologii do pokazania dzieciom, jak panować nad własnym czasem wolnym, by nie doszło do zachowań ryzykownych;
- Profilaktyczne czytanki – zajęcia prowadzone w MBP we współpracy z Konstantynowskim Centrum Pomocy Rodzinie dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zachęcające do czytelnictwa, poprzez odpowiednio dobraną problematykę wybranych utworów literackich.
- **„Biblioterapia – terapeutyczna moc książek”**. Książki są drogowskazem i pomocą w terapii, uczą dystansu do codziennego życia, pomagają oswoić nocne lęki, podnoszą na duchu i wyzwalają chęć szukania dróg rozwiązania problemu. Książki nie tylko uczą, ale również leczą. Biblioterapia to forma terapeutycznego wsparcia z użyciem odpowiednio wyselekcjonowanej literatury. Stanowi narzędzie pracy pomocne w medycynie, psychiatrii, pedagogice. Może także wspierać nasz osobisty rozwój. **Cykl nowych zajęć prowadzonych w MBP we współpracy z Zespołem Szkół**

Specjalnych nr 4 w Konstancytownie Łódzkim oraz Warsztatai Terapii Zajęciowej w Konstancytownie Łódzkim.

INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ POPRZEZ DOBRĄ WSPÓŁPRACĘ Z INSTYTUCJAMI MIEJSKIMI

- działania na rzecz wzrostu zaufania i współpracy pomiędzy mieszkańcami oraz różnymi grupami, organizacjami i instytucjami w społeczności lokalnej. Inicjatywa przeciwdziała wykluczeniu społecznemu i przyczynia się do budowania tożsamości wspólnoty lokalnej.
- **podejmowanie wspólnych inicjatyw z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Konstancytownie Łódzkim** poprzez włączenie się w organizowane wydarzenia kulturalne w naszym mieście m.in. ferie miejskie, święto miasta.
- organizacja wydarzenia dla dzieci i młodzieży „**Bal książkowych bohaterów**” wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Konstancytownie Łódzkim.

AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW

- wspieranie aktywności obywatelskiej poprzez **aktywne uczestniczenie w Budżecie Obywatelskim Konstancytowna Łódzkiego**.

STAŁY ROZWÓJ BIBLIOTEKI JAKO INSTYTUCJI

- Biblioteka – jako organizacja ucząca się , która stale musi doskonalić swoje działania. Dlatego niezbędnym jest aby zwracać się do mieszkańców z prośbą o informację zwrotną na temat świadczonych przez siebie usług i wykorzystywania tych danych do podnoszenia jakości.
- **aktywny udział w naborach wniosków** organizowanych przez: Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, Narodowe Centrum Kultury, Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Fundacja Santander Bank Polska im. Ignacego Jana Paderewskiego, Fundacja BGK Na dobry początek, Programy Instytutu Książki.

- **dbanie o rozwój swoich pracowników**, umożliwienie uczenie się od siebie nawzajem i korzystanie z różnych form doskonalenia zawodowego;
- komunikacja i wymienia^{nie} wiedzy z innymi bibliotekami np. poprzez narzędzia społecznościowe. ✓
- Zmieniające się potrzeby społeczności lokalnej, a także szybki rozwój nowoczesnych technologii stanowiących jedno z podstawowych narzędzi pracy bibliotekarzy, wymagają stałego **doskonalenia kompetencji wszystkich pracowników biblioteki**. Planowanie rozwoju zawodowego poprzez szkolenia, kursy musi być wypadkową osobistych zdolności, potrzeb i zainteresowań poszczególnych członków zespołu oraz misji, wizji, celów i działań zapisanych w planie rozwoju biblioteki. Takie podejście przyczyni się także do wzrostu motywacji pracowników, a w efekcie wzmocnienia potencjału biblioteki.
- coraz bardziej **rośnie zapotrzebowanie na kształcenie pracowników bibliotek w innych, niż ściśle związane z zawodem, kierunkach** np. grafice użytkowej, z zakresu pozyskiwania środków pozabudżetowych w związku z koniecznością aplikowania o inne środki niż te pochodzące z dotacji organizatora, czy też kwalifikacje dotyczące przygotowania i prowadzenie różnego rodzaju imprez dla dzieci i dorosłych, a także posiadania uprawnień warunkujących możliwość prowadzenia zajęć w okresie wakacji i ferii zimowych (kursy na wychowawców).
- Współpraca z lokalnymi mediami, przygotowywanie i przekazywanie informacji o imprezach w Bibliotece poprzez prowadzenie strony www i media społecznościowe.

OTWARTOŚĆ NA INNOWACYJNE SPOSOBY DZIAŁANIA

- otwartości na nowe idee i metody pracy - **komunikacja z mieszkańcami** z wykorzystaniem mediów społecznościowych, **badanie zainteresowań czytelników**, (strona internetowa, media społecznościowe itp.),
- sprawne zarządzanie placówką - wszystkie czynności kierownicze po stronie Dyrektora MBP;

- wprowadzenie nowoczesnych nośników - **AUDIOBOOKI w konstantynowskiej Bibliotece**, przede wszystkim ma być to alternatywa dla osób niewidzących lub słabo widzących, a także dla dzieci mających kłopoty z czytaniem ze względu na wady rozwojowe, czy dla osób starszych, którym czytanie tradycyjnych książek sprawia już kłopoty.

PRZEJRZYSTOŚĆ

- Biblioteka, jako instytucja publiczna korzystająca z publicznych środków ma obowiązek zachowania przejrzystości. Budżet biblioteki i sprawozdania z jego realizacji powinny być dostępne dla mieszkańców i poddane społecznej kontroli. Biblioteka prowadzi działania w oparciu o jawne zasady, normy, regulaminy, które w sposób ogólnodostępny powinny być dostępne na stronie biuletynu informacyjnego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Konstantynowie Łódzkim

PODSUMOWANIE

Misją Miejskiej Biblioteki Publicznej w Konstantynowie Łódzkim powinno być dążenie do najwyższego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług zarówno w obszarze działalności kulturalnej, jak i edukacyjnej, ale przede wszystkim w tej podstawowej – czyli udostępnianiu zbiorów i zapewnieniu dostępu do informacji. Stan ten można osiągnąć poprzez:

- ✓ promowanie szeroko pojętej kultury z naciskiem na tradycje narodowe, regionalne i lokalne;
- ✓ zapewnienie bezpłatnego dostępu do wszelkiego rodzaju informacji poprzez udostępnianie książek, czasopism jak również zapewnienie dostępu do Internetu;
- ✓ tworzenie przyjaznej atmosfery i spełnianie oczekiwań czytelników;
- ✓ stworzenie dogodnych warunków dla najmłodszych dzieci do korzystania z biblioteki oraz umacnianie w nich nawyków czytelniczych;

- ✓ umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do świadczonych usług oraz otoczenie ich szczególną troską;
- ✓ dbanie o zachowanie tożsamości kulturowej, przynależności do społeczności lokalnej oraz patriotyzmu lokalnego;
- ✓ podnoszenie w społeczności lokalnej poziomu wiedzy i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, zwłaszcza w dziedzinie informatyzacji.

Aby jak najlepiej wywiązywać się z roli instytucji publicznej, konstantynowska instytucja kultury powinna stale poszukiwać nowych sposobów odpowiadania na zmieniające się potrzeby mieszkańców i otoczenia. Musi też umieć wykazać sens swego istnienia pokazując, w jaki sposób przyczynia się do rozwoju społeczności lokalnych i rozwoju całego miasta. Aby zrealizować te cele Miejska Biblioteka Publiczna w Konstantynowie Łódzkim powinna być:

- ✓ nowoczesnym ośrodkiem informacji, kultury, edukacji i komunikacji społecznej, szanującym przeszłość i kreującym przyszłość;
- ✓ instytucją promującą historię, tradycję, środowisko lokalne i jego działania;
- ✓ miejscem chętnie odwiedzanym i wybieranym, jako forma spędzania wolnego czasu;
- ✓ instytucją przyjazną dla wszystkich, otwartą na wspólne działania i nowoczesne technologie;
- ✓ centrum życia kulturalnego i społecznego gminy Konstantynów Łódzki;
- ✓ jednostką służącą rozwojowi gminy Konstantynów Łódzki, gwarantującą poprawę warunków życia jej mieszkańców.

Miejska Biblioteka Publiczna w Konstantynowie Łódzkim to łącznik między środowiskiem lokalnym a kulturą, historią i tradycją. Działania tej instytucji powinny opierać się na realizacji wizji: jesteśmy nowoczesni, kreatywni, innowacyjni. Jesteśmy otwarci, chętni do działania i współpracy, odpowiadamy na potrzeby mieszkańców naszego miasta i wyzwania cywilizacyjne.